

Prof. Andrzej Białas

Laureat Wyróżnienia im. prof. Macieja W. Grabskiego za działania na rzecz rozumienia nauki w społeczeństwie w 2022 roku

Fizyk, profesor nauk matematyczno-fizycznych pracujący w zakresie fizyki teoretycznej i fizyki wysokich energii, związany z Uniwersytetem Jagiellońskim. Prezes Polskiej Akademii Umiejętności w latach 2001-2018, redaktor naczelny i felietonista internetowego tygodnika Polskiej Akademii Umiejętności „PAUza Akademicka”.

Prowadzony przez prof. Białasa od 2008 roku tygodnik „PAUza Akademicka” jest forum dyskusji środowiska akademickiego na temat nauki i jej roli w społeczeństwie. W ciągu wielu lat istnienia stał się platformą wymiany myśli ludzi nauki na tematy związane m.in. z etycznym aspektem pracy badawczej, społecznymi powinnościami naukowców, koniecznością poprawiania ich komunikacji ze społeczeństwem.

Prof. Białas był i jest aktywnym uczestnikiem tych dyskusji, w swoich felietonach opowiada się za prawdą w nauce, piętnując nieprawdę lub półprawdę oraz powszechne fake newsy, które wpływają na nieprawidłowe postrzeganie przez społeczeństwo roli nauki. Krytykuje sensacyjne podejście do tematów naukowych, powszechne ogłaszanie „przełomów” w naszej wiedzy, które okazują się bez pokrycia. Dominacja powierzchownego przedstawiania wiedzy naukowej w mediach powoduje fałszywy obraz nauki, a w efekcie – utratę zaufania do niej. Prof. Białas podkreśla potrzebę upowszechniania prawdziwego obrazu naukowej metody badania rzeczywistości, uświadamiania, że nauka nie dostarcza stale i często nowych odkryć, koncentrując się na osiągnięciu użytecznych zastosowań i innowacji, niemal codziennie ulepszających nasze życie czy zdrowie. Jak przypomina prof. Białas, te zastosowania nauki, które okazały się najbardziej użyteczne i naprawdę zrewolucjonizowały świat, najczęściej wywodziły się z badań, których motorem była jedynie ludzka ciekawość.

Odznaczony Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski, Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Medalem Mariana Smoluchowskiego przyznawanym przez Polskie Towarzystwo Fizyczne i Medalem Smoluchowskiego-Warburga przyznawanym przez Deutsche Physikalische Gesellschaft (na wniosek PTF). Wyróżniony także Nagrodą Prezesa Rady Ministrów, Medalem Komisji Edukacji Narodowej i Nagrodą im. Alfreda Jurzykowskiego. Doktor honoris causa Uniwersytetu Warszawskiego i Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach.